

Datum: 17. 2. 2017

Za:

- ga. Romana Tomc, članica Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve v Evropskem parlamentu,
- g. Ivo Vajgl, namestnik člana Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve v Evropskem parlamentu,

Spoštovana poslanca Evropskega parlamenta,

Pišemo vama kot članici oziroma namestniku člana Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve v Evropskem parlamentu. V imenu slovenskih delavcev vaju želimo opozoriti, da boste 28. februarja 2017 v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve Evropskega parlamenta obravnavali dopolnitve in spremembe direktive 2004/37/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu¹ (angleško Carcinogens and Mutagens Directive - CMD)². V nadaljevanju bomo direktivo v tem dopisu omenjali s kratico CMD.

V zvezi z direktivo CMD sta oba 22. 3. 2016 sopodpisala poslansko vprašanje³, za kar se vama še enkrat zahvaljujemo:

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) kot članica Evropske konfederacije sindikatov (ETUC) v Sloveniji vodi kampanjo za dopolnitev Direktive 2004/37/ES o varovanju delavcev pred nevarnostmi zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem pri delu. Ta namreč še vedno določa zavezujoče mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti za zgolj tri karcinogene. ETUC pa je pripravil seznam 50 najpomembnejših karcinogenov, ki predstavljajo 80 odstotkov

¹ šesta posebna direktiva v skladu s členom 16(1) Direktive Sveta 89/391/EGS

² Direktiva CMD je prenesena v slovensko zakonodajo s Pravilnikom o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 101/2005, 38/2015)

³ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+WQ+E-2016-002436+0+DOC+XML+V0//SL&language=sl>

izpostavljenosti karcinogenom na delovnih mestih v EU. Komisija je bila s pozivi in predlogi za dopolnitev direktive že večkrat seznanjena. Komisijo sprašujemo, kdaj namerava sprejeti zavezujoče evropske mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti za 50 najpomembnejših karcinogenov. Pozivamo, naj to stori že letos in tako začne takoj zmanjševati število žrtev tovrstnih karcinogenih bolezni.

Komisarka Marianne Thyssen je 20. 6. 2016 v imenu Komisije odgovorila⁴:

Komisija je 13. 5. 2016 predstavila predlog za spremembo Direktive 2004/37/ES. Komisija si bo še naprej prizadevala za uvedbo novih mejnih vrednosti za izpostavljenost dodatnim rakotvornim snovem. Komisija v ta namen tesno sodeluje s tripartitnim Svetovalnim odborom za varnost in zdravje pri delu ter Znanstvenim odborom za omejitve poklicne izpostavljenosti kemičnim snovem (SCOEL).

Evropska komisija je torej 13. 5. 2016 vložila predlog dopolnitve Aneksa III direktive CMD, da naj bi ta določal obvezujoče evropske mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti za 11 novih karcinogenov ter hkrati znižal dve od že veljavnih treh mejnih vrednosti⁵. Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve Evropskega parlamenta bo 28. 2. 2017 glasoval o amandmajih na ta predlog, ki so jih predlagale različne politične skupine. **Pozivamo vaju, da podpreta amandmaje, katerih namen je ojačati zaščito delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti karcinogenom, mutagenom in reprotoksinom na delovnem mestu.** Ti amandmaji so:

Krom VI: Ocenjuje se, da je približno 1 milijon delavcev v EU izpostavljenih spojinam kroma VI. Do poklicne izpostavljenosti lahko pride pri proizvodnji kromovih zlitin in kovin, pri proizvodnji in varjenju nerjavečih jekel, pri zaščiti kovinskih površin z galvanizacijo (kromanje je prekrivanje kovin s plastjo kroma) itd. Mejna vrednost 0,025 mg/m³, ki jo predlaga Evropska komisija, temelji na zastarelih podatkih in bi delavce tekom celotne delovne dobe izpostavila nesprejemljivo visokemu 10-odstotnemu tveganju za pljučnega raka (za rakom bo zbolel eden od desetih izpostavljenih delavcev). **Zato vas pozivamo, da podprete mejno vrednost 0,001 mg/m³**, saj je že predpisana v nekaterih državah EU.

Vdihljiv kremenov prah: Vdihljiv kremenov prah je snov, ki nastane v proizvodnem procesu pri rudarjenju in tudi pri rezanju in drobljenju gradbenih materialov, kot so beton, zidaki in kamen. Evropska komisija zanj predlaga mejno vrednost 0,1 mg/m³. Toda tolikšna ne more zagotoviti zadostne zaščite izpostavljenim petim milijonom delavcev v EU predvsem v gradbeništvu. Znanstveni odbor za omejitve poklicne izpostavljenosti kemičnim snovem (Scientific Expert Committee for Occupational Exposure Limits – v nadaljevanju SCOEL) je priporočil 0,05 mg/m³ kot primerno mejno vrednost za zaščito delavcev⁶. V vsej EU bi tolikšna

---

⁴ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2016-002436&language=SL>

⁵ http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:ef3196db-18f4-11e6-ba9a-01aa75ed71a1.0009.02/DOC_1&format=PDF

⁶ [SCOEL recommendation for Crystalline silica \(respirable dust\), SCOEL SUM/94 \(2003\)](#)

rešila 2000 življenj letno. **Pozivamo vas, da za vdihljivi kremenov prah podprete mejno vrednost 0,05 mg/m³**, saj je že predpisana v nekaterih državah članicah. Da pa bi vsem podjetjem omogočili, da se ji pravočasno prilagodijo, bi lahko v prehodnem 10-letnem obdobju sprejeli manj zaščitno mejno vrednost 0,1 mg/m³, ki jo predlaga Evropska komisija. Po petih letih po njeni uveljavitvi bi bilo potrebno ponovno ovrednotiti dolžino prehodnega obdobja in ga morebiti skrajšati na podlagi podatkov o izpostavljenosti delavcev vdihljivemu kremenovemu prahu na ravni EU ter na podlagi dobre prakse v različnih industrijskih dejavnostih.

Lesni prah: Tudi lesni prah je snov, ki nastaja v proizvodnem procesu. Pojavlja se predvsem v lesni industriji, pri izdelavi pohištva ter v gradbeništvu. Evropska komisija zanj predlaga znižanje veljavne evropske obvezujoče mejne vrednosti poklicne izpostavljenosti s 5 mg/m³ na 3 mg/m³. Kot opozarja priporočilo SCOEL, to ne bo zadoščalo za zaščito 3,3 milijona delavcev v EU, izpostavljenim lesnemu prahu na delovnem mestu. **Pozivamo vas zato, da ne podprete mejne vrednosti, ki bi bila višja od 2 mg/m³**. Tolikšna mejna vrednost je že predpisana v več državah članicah EU, v dveh državah članicah pa je že predpisana mejna vrednost 1 mg/m³. **Prav tako vas pozivamo, da poskrbite, da bo nova mejna vrednost veljala za vse vrste lesnega prahu (naj torej ne bo več razlikovanja med lesnim prahom trdih in mehkih vrst lesa).**

Reprotoksične snovi: Trenutno direktiva CMD pokriva zgolj karcinogene in mutagene, ne pa tudi reprotoksine. Reprotoksini⁷ škodijo rodnosti ljudi ter razvoju otroka med nosečnostjo in po rojstvu. Zato smo prepričani, da je treba zaščitno, ki jo zagotavlja direktiva CMD, razširiti tudi na reprotoksine, da bi odpravili zdravstveno tveganje za rodnost treh milijonov delavcev v Evropi. To bi hkrati omogočilo konsistentnost direktive CMD z evropsko uredbo o kemikalijah (REACH), po kateri veljajo karcinogeni, mutageni in reprotoksini za snovi, ki vzbujajo veliko zaskrbljenost (SVHC). **Pozivamo vas, da podprete predlog, da se v zaščito, ki jo zagotavlja direktiva CMD, vključi tudi reprotoksine.**

Prosimo vaju, da pri glasovanju podpreta te amandmaje in nas o tem obvestita! O vajinem glasovanju bomo z veseljem seznanili naše članstvo!

Lučka Böhm, izvršna sekretarka P ZSSS

ZSSS, Dalmatinova 4, SI-1000 LJUBLJANA, Slovenija, lucka.bohm@sindikat-zsss.si, +386 51 306 202

---

⁷ Več o reprotoksinih v publikaciji ZSSS iz leta 2009 »Proizvodnja in razmnoževanje - kraja zdravja prihodnjih generacij« (http://www.sindikat-zsss.si/images/stories/varnost_in_zdravje_pri_delu/zsss_brosura_proizvodnja_in_razmnozevanje_v3.pdf)

Glej tudi publikacijo ZSSS iz leta 2007 »Poklicni rak, Zapostavljena bolezen« (http://www.sindikat-zsss.si/images/stories/varnost_in_zdravje_pri_delu/Poklicni_rak_1.pdf)